

Sakkyndig vurdering

---

fra et fagperspektiv

Elaine Munthe
Universitetet i Stavanger
uis.no

Forum for forskning 29.4.204

Universitetet
i Stavanger

Tema

- Erfaringer med å sitte i diverse utvalg og begrunnelser for å si ja;
  - Ansettelse - professorvurdering - doktorgradskommisjoner
- Hvilken informasjon må komme fram i vurderingene?
  - Kriterier
  - Variasjon
- Vurderingenes betydning ved ansettelse eller kvalifikasjonsopprykk?

Erfaringer

- Sammensetting av kommisjoner krever at begge kjønn er representert
  - Merker endring i påtrykk ved opprykk!
- Ansvar som fagfellevurderer, ansvar for «systemet»
- Muligheter for egen faglig kompetanse
  - Oversikt over personer nasjonalt
  - Oversikt over publikasjoner
  - Egen kvalifisering innen vurdering

Ansettelse i vitenskapelige stillinger

- Innstilling skjer ut fra sakkyndig bedømmelse etter den **stillingsbeskrivelse** som er gitt i utlysning og betenkning, jf Uhl § 6-3 nr 3.
- **Følger fastsatte kriterier og standarder** for å bli tilkjent kompetanse.
- Gir en **klar vurdering med tydelig konklusjon**. Rangering!
- Bidrar til å ferdigstille vurderingen innen fastsatt tidsfrist.
- Er habil
  - «Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal det legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.»

http://kifinfo.no/c42441/nyhet/vi.html?tid=83212

Universitetet i Stavanger - Lyse... Følggruppen Grunnskol... Uklare regler for profesoro...

Konverter Velg

English Nyhetsbrev

Søk på nettstedet hos Google

Kjønnsbalanse i forskning

RESSURSBANK FOR LIKESTILLING I FORSKNING

Uklare regler for professoropprykk

AV: INGRID KVAMME FREDRIKSEN (19.12.2012)

Praksisen for hva som skal til for å få opprykk til professor varierer fra fag til fag, og de overordnede reglene er uklare. Men i matematikk, naturvitenskap og teknologi har de nå nye, felles kriterier.

Del

Ordringen med at man kan søke om opprykk til professor har vært siden 1993. For 2010 lå ansvaret for å organisere disse prosessene hos de forskjellige fakultetsmøtene og Universitets- og høyskolerådet (UHR). For to år siden endret Kunnskapsdepartementet reglene slik at forskningsinstitusjonene selv fikk ansvaret.

Trengs det klarere retningslinjer for hva som skal til for å søke opprykk til professor? (illustrasjonsfoto: www.colourbox.no)

Mål om lik praksis

Men NTNU, Universitetet i Bergen (UiB), Universitetet i Tromsø og Universitetet i Oslo samarbeider om å tilby ordningen med en eksterm vurdering. Ordringen gjelder alle institusjoner innenfor MINT-fagene (matematiske, naturvitenskapelige og teknologiske fag).

Om i år utarbeidet Det nasjonale fakultetsmøtet for realfag (NfMR) nye felles permanente kriterier innenfor opprykk til professorstatus.

– Vi ville at alle skal vurderes ut ifra samme nivå uansett fagfelt. Det skulle gjøre det lettere å forholde seg til reglene for hvordan man blir professor, sier Bjørn Age Tommerås, sekretær for NfMR og fakultetsdirektør ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved UiB.

Tommerås mener det er best både for søkerne og for forskningsinstitusjonene at institusjonene jobber sammen om opprykk.

– Alle skal være trygge på at de er like gode professorer. Det har vært en viktig motivasjon for oss. Målet er å bidra til å sikre en lik praksis og tilfredsstillende kvalitetsnivå, på tvers av fagdisipliner og institusjoner, sier han.

Fakta

Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstilling ble fastsatt av Kunnskapsdepartementet 9. februar 2006. Kravene for ansettelse til professorstillinger er:

- Vitenskapelig nivå i samsvar med etablerte internasjonale eller nasjonale standarder eller omfattende kunstnerisk virksomhet på høyeste nivå etter internasjonal standard og relevant bredde og fordybning i faget eller disiplinen på høyeste nivå
- Dokumentert relevant praktisk-pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning.

Universitets- og høyskolerådet (UHR) har samlet retningslinjer for søknad og vurdering av søknad om personlig opprykk til professor. De ulike fakultetsmøtene har utarbeidet felles nasjonale veiledninger innenfor de forskjellige fagområdene, som ligger på UHRs nettsider.

I 1993 ble ordningen med personlig opprykk til professor etter kompetanse ved universiteter og høyskoler innført. Ordringen innebærer at personer som har fast vitenskapelig stilling som førsteamanuensis eller høyskolelektor kan søke om professorkompetanse. Dersom komiteen mener søkeren er kompetent, har vedkommende rett til professorittel og professorlønn. Tidligere måtte man søke og få en professorstilling for å bli professor.

Formålet med den nye ordningen var å skape et mer rettferdig system, med en mer ryddig stillingsstruktur og et mer rettferdig kvalifikasjonssystem. Man ønsket å motivere talentfulle høyere grads kandidater og doktorgradskandidater til å satse på en karriere i universitets- og høyskolesektoren. Man ønsket også å styrke kvaliteten i høyere utdanning og forskning, fordi ordningen premierer kvaliteten i

Universitetet
i Stavanger

06.05.2014

Kjønnsdelte
framtidshåp

Mandat

- Foreta en faglig vurdering av samtlige søkere på bakgrunn av innsendt materiale og foreta en rangering av søkerne som anses kompetente i henhold til stillingsomtalen.
- <http://www.uhr.no/ressurser/veiledninger/opprykkingsordninger>

Innhold i vurdering

- 1. VITENSKAPELIG KOMPETANSE
- 1.1. Vitenskapelig virksomhet
- Tilsetting evt. opprykk som professor på grunnlag av vitenskapelig kompetanse skal skje på grunnlag av bedømmelse av dokumenterte vitenskapelige resultater. Det kreves betydelig vitenskapelig produksjon utover det som kreves til doktorgrad. Forskingen skal være **av høy kvalitet og skal vise både dybde og bredde. Vedvarende forskningsaktivitet er en forutsetning.** Publikasjonene som legges til grunn, skal normalt være **fagfellevurderte**. Internasjonale bidrag (for eksempel konferanseforedrag, publikasjoner eller deltakelse i faglige nettverk) er normalt et krav. For å kunne tilkjennes kompetanse som professor, må søkeren vurderes i forhold til etablerte internasjonale eller nasjonale standarder for slik stilling i det aktuelle fagområdet (jf. *Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger* nr. 129, 9.2. 2006, § 1-2,1). Her beskrives en slik nasjonal standard.

▪ 1.2. Krav til dokumentasjon

- Søkeren må dokumentere både fordypning og vitenskapelig bredde i sin produksjon. For at professorkompetanse skal kunne tilkjennes, bør det kunne påvises en vitenskapelig arbeidsinnsats **som i kvalitet, dybde og volum svarer til to doktorgradsavhandlinger** på ulike felter relevante for den utlyste stillingen, eller på søkerens fagområde ved søknad om opprykk. **Heri er inkludert doktorgradsavhandling som ligger til grunn for førsteamanuensiskompetanse.** Dersom søker har betydelig vitenskapelig produksjon som grenser opp til det angitte fagområdet og behersker vitenskapelige metoder som klart kan anvendes innen dette, så kan kravet til produksjon innen det spesifikke fagområdet senkes noe.
- Kvantitetsmessig vil dette normalt tilsi **minst 8-10 større artikler eller 2-3 monografier.** Internasjonal deltakelse og publisering skal tillegges vesentlig vekt i vurderingen. Vitenskapelig bredde kan dokumenteres også i den delen av søkerens produksjon som faller utenfor de arbeidene (inntil 15 ved søknad om opprykk til professor)
- Ved bedømmelse av fellesarbeider, dvs. publikasjoner med mer enn én forfatter, skal hver av forfatterne krediteres for arbeidets kvalitet og dybde, mens arbeidets omfang skal, hvis nødvendig, deles på antall forfattere. Dette gjelder for fellesarbeider der hver forfatters bidrag ikke er oppgitt.

-
- Vurderer hvert eneste innsendte bidrag
    - Type publikasjon og publiseringskanal - fagfellevurdert?
    - Nivå?
    - Internasjonal? Nasjonal?
    - Vitenskapelighet?
    - Overlapp?
    - Relevans?
    - Sampublisering?

-
- Populærvitenskapelig kompetanse
  - Dokumentert undervisningskompetanse
    - Basiskompetanse
    - Undervisning på alle nivå
    - Dokumentere arbeid med basiskompetanse (f.eks.UniPed), undervisning (undervisningsformer), veiledning (MA, PhD kandidater), eksamen (former mm) - studieplanlegging og utvikling ... osv!
  - Faglig-administrativ erfaring
    - Prosjektledelse, mm
  - Samlet vurdering
    - Stillingsutlysningen: Kan være professorkompetent - men innen dette fagfeltet?

PhD kommisjon

- <http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2012-03-01-355>

§ 16-3. *Bedømmelseskomiteens innstilling*

Bedømmelseskomiteen avgir innstilling om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Innstilling og eventuelle dissenser skal begrunnes.

Bedømmelseskomiteens innstilling skal foreligge senest innen tre måneder etter at komiteen har mottatt avhandlingen. Tillater komiteen omarbeiding av avhandlingen, løper ny frist fra den dato avhandlingen leveres på nytt.

Bedømmelseskomiteens innstilling oversendes fakultetet som forelegger denne for ph.d.-kandidaten. Kandidaten gis en frist på ti arbeidsdager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen. Hvis kandidaten ikke ønsker å fremme merknader, skal institusjonen snarest underrettes skriftlig om dette.

Ph.d.-kandidatens eventuelle merknader skal sendes fakultetet. Fakultetet fatter vedtak i saken i samsvar med § 17.

§ 16-4. *Retting av formelle feil i avhandlingen*

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for ph.d.-graden.

Ph.d.-kandidaten kan etter innlevering søke om tillatelse til å rette formelle feil i avhandlingen. Søknaden skal vedlegges en fullstendig oversikt over de feil (errata) som ønskes rettet. Søknad om retting av formelle feil må leveres inn senest fire uker før komiteens frist for avlevering av innstilling og kan bare skje en gang.

-
- Beskrivelse av avhandlingen (format, problemstilling, teori og empiri, resultater)
  - Styrker ved avhandlingen
    - Vitenskapelighet, teoretisk forankring, robusthet
    - Bidrag til teori / forskningsfeltet
    - Bidrag til metodeutvikling
    - Selvstendighet
  - Svakheter ved avhandlingen
  - Formelle feil
  - Konklusjon